

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МАКРОПЕРЕКЛАДУ»



Ступінь освіти
Освітня програма

магістр
Германські мови та
літератури (переклад
включно), перша
англійська

Тривалість викладання

3, 4 чверть

Заняття:

Весняний семестр

лекції:

2 години

семінарські:

1 година

Мова викладання

Українська, англійська

Кафедра, що викладає Перекладу

Викладачі:

Введенська Тетяна Юріївна

Доцент кафедри перекладу

Персональна сторінка

E-mail: vvedenska.t.yu@nmu.one

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Теорія та практика макроперекладу» покликана ознайомити студентів із перекладацькими труднощами, що виникають на рівні тексту, а також із шляхами їх подолання. Важливе місце в курсі відводиться вивченню індивідуально-стильової проблематики перекладу, зокрема співвідношенню понять індивідуального стилю автора та індивідуального стилю перекладача; аналізу та перекладу текстів різних функційних стилів; розгляду моделей перекладу як творчого процесу, рівнів й одиниць перекладу, вдосконаленню знань щодо способів та прийомів перекладу. Разом із висвітленням теоретичних перекладознавчих питань у межах цього курсу буде проаналізовано переклад низки ілюстративних текстів різних жанрів (уривки з творів художньої літератури, газетних і наукових публікацій та фрагменти повсякденних розмов).

2. Мета та завдання курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика макроперекладу» є ознайомлення студентів з основними перекладацькими труднощами на макрорівні (текстовому рівні), зокрема зі специфікою функціонально-стильового перекладу, передачею ідіостилу автора оригінального тексту, а також з моделями перекладу як творчого процесу; формування у здобувачів наукового підходу до планування і здійснення перекладацької діяльності, вміння організовувати свою професійну діяльність на науковій основі.

Завдання курсу:

- розглянути відмінності мікро- та макроперекладу;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з індивідуально-стильовими труднощами перекладу, поняттями «індивідуальний стиль автора» та «індивідуальний стиль перекладача»;
- розкрити специфіку перекладу висловлювань з різних субмовлень;
- удосконалити вміння і навички аналізувати тексти різних функційних стилів та виконувати їх переклад;
- ознайомити студентів з моделями перекладу як творчого процесу;
- поглибити знання щодо засобів, способів та прийомів перекладу.

3. Результати навчання

Вміти обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, розмежовувати мікро- та макропереклад. Враховувати жанрові особливості художніх текстів та здійснювати переклад, відтворювати емоційні, жанрові, авторські особливості художнього твору з урахуванням художніх прийомів, що застосовані. Здійснювати літературне редагування текстів різних стилів та жанрів. Розуміти зміст поняття перекладу як творчого процесу. Знати моделі, способи та прийоми перекладу тексту. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі філології.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Індивідуально-стильові труднощі перекладу

Огляд проблематики

Індивідуальний стиль і переклад

Індивідуальний стиль перекладача і адекватність

2. Функціонально-стильові труднощі перекладу

Функціональні стилі і переклад

Науково-технічний стиль

Офіційно-діловий стиль

Публіцистичний стиль

Побутовий стиль

Художній стиль

3. Переклад як творчість

Моделі перекладу як творчого процесу.

Засоби перекладу для досягнення адекватності.

Способи та прийоми перекладу

Еквівалентність і розуміння перекладу

як творчого процесу

Рівні й одиниці перекладу

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Індивідуально-стильові труднощі перекладу

1.1. Сутність поняття і терміна "індивідуальний стиль"

1.2. Сутність поняття і терміна "індивідуальний стиль перекладача"

1.3. Змістовна структура

індивідуального стилю перекладача.

1.4 Аналіз ілюстративного тексту.

2. Функціонально-стильові труднощі перекладу

2.1 Аналіз перекладу ілюстративного тексту науково-технічного напрямку

2.2 Аналіз перекладу ілюстративного тексту офіційно-ділового стилю

2.3 Аналіз перекладу ілюстративного тексту публіцистичного стилю

2.4 Аналіз перекладу ілюстративного тексту побутового стилю

2.5 Аналіз перекладу ілюстративного тексту художнього стилю

3. Переклад як творчість

3.1 Моделі перекладу як творчого процесу.

3.2 Засоби перекладу для досягнення адекватності.

3.3 Способи та прийоми перекладу

3.4 Еквівалентність і розуміння перекладу як творчого процесу

5. Система оцінювання та вимоги

5.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

5.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

6. Політика курсу

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

6.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

6.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7 Методи навчання

Словесні методи навчання

Пояснення. Це словесне тлумачення понять, явищ, принципів дії приладів, слів, термінів тощо. Використовують переважно під час викладання нового матеріалу, а також у процесі закріплення, особливо тоді, коли викладач відчуває, що здобувачі вищої освіти чогось не зрозуміли. Пояснення часто супроводжується різними засобами унаочнення, спостереженням, дослідями. Успіх пояснення залежить від його доказовості, логічності, чіткості, образності мовлення.

Інструктаж. Як метод навчання він має інформативний локальний характер, близький до розпорядження алгоритмічного типу. Його застосовують на лабораторних, практичних заняттях, а також під час підготовки до самостійної роботи.

Розповідь. Це монологічна форма викладання. Застосовують її за необхідності викласти навчальний матеріал системно, послідовно. Елементами розповіді є точний опис, оповідь, логічне обґрунтування фактів. Розповіді поділяють на художні, науково-популярні, описові. *Художня розповідь* – це образний переказ фактів, вчинків дійових осіб (наприклад, розповіді про географічні відкриття, створення мистецьких шедеврів тощо). *Науково-популярна розповідь* передбачає теоретичний аналіз певних явищ. *Описова розповідь* є послідовним викладенням ознак, особливостей предметів і явищ навколишньої дійсності (опис історичної пам'ятки, музею-садиби тощо).

Бесіда. Це метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія. Дискусія є публічним обговоренням важливого питання і передбачає обмін думками між здобувачами вищої освіти або викладачами і здобувача вищої освіти. Вона розвиває самостійне мислення, вміння відстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять ширшу інформацію, ніж підручник. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Полягає воно в застосуванні посібників, плакатів, схем, рисунків на дошці, картин, фотографій, моделей тощо.

Демонстрування. Цей метод передбачає показ матеріалів у динаміці (використання приладів, дослідів). Він ефективний, коли всі здобувачі вищої освіти мають змогу сприймати предмет

або процес. Викладач зосереджує увагу на основному, допомагає виокремити істотні аспекти предмета, явища, супроводжуючи показ поясненням, розповіддю. Демонструючи моделі, виробничі процеси на підприємстві, слід обов'язково подбати про дотримання правил техніки безпеки.

Самостійне спостереження. Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання. Методика організації будь-якого спостереження передбачає кілька його етапів: інструктаж щодо мети, завдань і методики спостереження; фіксація, відбір, аналіз і узагальнення його результатів. Виконану роботу слід обов'язково оцінювати.

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової та технічної літератури на українську мову. – К.: Політична думка, 1997,1999. – Ч. 1-2
2. Кияк, Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 543 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Вища школа, 1986.
4. Петренко Н.М. Практикум з перекладу з англійської мови. – Д.: ДАУБП, 1997.
5. Сухенко К.М., Петренко Н.М. Граматичні еквіваленти у перекладі з англійської мови на рідну. – Д.: ДАУБП, 1998.
6. Gutner M.D. A guide to translation from English into Russian. – М.: Высшая школа, 1982.
7. Korunets I.V. Theory and practice of translation. – New Book, 2000.
8. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Вища школа, 1982.

Допоміжні

1. Літературне редагування (підручник для вузів). – К., 1999.
2. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма. – Львів: ПАІС, 2003.
3. Cecilia Wadensjo Interpreting as Interaction. – Longman, 1998.
4. Hendrick P. Simaltenious Interpreting. A Practice Book. – London, 1971.

